

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 22P/20/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5623215205
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Petra Lacková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2023:5623215205.2

Uznesenie

8 sp.zn. 22P/20/2023

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, mal. dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, dieťa rodičov: matky: A. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXXX/XX, E., F. G. X. XXXX XXXX/XXX, H. D., a otca: I. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, XXXX K., L., o návrhu starej matky I. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXXX/XX, E., na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

9 sp.zn. 22P/20/2023

Súd neodkladným opatrením dočasne zveruje mal. A. B. C., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti starej matky I. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXXX/XX, E..

Matka je povinná prispievať na výživu mal. A. B. výživným vo výške 50 eur mesačne, a to vždy do každého 20.dňa v mesiaci vopred k rukám starej matky I. C., počnúc dňom doručenia tohto uznesenia.

Otec je povinný prispievať na výživu mal. A. B. výživným vo výške 100 eur mesačne, a to vždy do každého 20.dňa v mesiaci vopred k rukám starej matky I. C., počnúc dňom doručenia tohto uznesenia.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

8 sp.zn. 22P/20/2023

1. Dňa 16.08.2023 bol Okresnému súdu Ružomberok doručený návrh I. C. na vydanie neodkladného opatrenia, ktorým bude maloletá A. B. C., nar. XX.XX.XXXX dočasne zverená do jej starostlivosti z dôvodu, že sa mal. dieťa ocitlo v situácii predikovanej ust. § 365 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z.

Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a zároveň súd určí na ňu výživné v nevyhnutnej miere podľa ust. § 366 CMP.

2. Návrh odôvodnila tým, že je starou matkou mal. dieťaťa a rozhodla sa riešiť situáciu s jej vnučkou. Tá žije s matkou (jej dcérou), ktorá je ku nej násilná, hysterická a robí jej stresy. Nevie sa kontrolovať, vrieska na ňu, vulgárne jej nadáva („bachratá, africká špina, kur..., pi...“) a bije ju. Absolútne sa nevhodne ku nej správa, ponízuje ju. Požíva vo zvýšenej miere alkoholické nápoje, niekedy sa správalo takto hrozne, iba keď bola opitá, teraz sa však takto správa aj za triezva. Vnučka jej o tom rozpráva, nechala jej aj lístky, ktoré sú uvedené v prílohe, píše o tom sms aj ďalšej mojej dcére, ktoré vie tiež doložiť. Ona sama bola svedkom nevhodného správania matky voči dcére, kedy jej nadávala a ponížovala ju a to opakovane. Má zato, že takýto život nie je pre vnučku dobrý, aby sa matky bála a bola obeťou jej nálad a záchvatov. Za dôležité považovala uvedenie situácie, keď vnučka ochorela a matka ju predávkovala liekmi, ktoré jej údajne omylom dali v lekárni. Keď sa zdravotný stav vnučky rapídne zhoršil (už nedokázala chodiť) matka síce zavolała RPZ, ale keď ju chceli odviesť do nemocnice, matka to nedovolila a aj im to podpísala. Až matkin priateľ ju po ďalších dvoch dňoch prehovoril, aby išla s vnučkou do nemocnice. Následky mala vnučka veľké: poškodenie kĺbov, ciev, dlhodobé bolesti hlavy. Má zato, že keby bola matka triezva, inak by vyhodnotila situáciu a vnučka nemusela mať takéto následky. B. A. jej opakovane rozprávala o tom, aký má hrozný život pri mame, že už takto nechce žiť, že radšej by bývala pri nej alebo ujde. 03.06.2023 dlhšie spolu rozprávali o tom, že už budú riešiť situáciu, spolu pôjdu na SPODaSk, aby mohla u nej bývať. Preto ostala prekvapená, že 14.08.2023 jej vnučka povedala, že ešte musí pri mame vydržať dva roky. Len jej nevysvetlila prečo. Má obavy o vnučku, že ju matka nejakým spôsobom vydiera, keď prejavila záujem u nej žiť. Tiež sa bojí, že ujde, resp. bude skratovo reagovať a môže to skončiť tragédiou. Matka jej vybrala z telefónu sim kartu, keď chcela písať svojej tete, zrejme o tom čo sa zasa deje. Matka dlhodobo kontrolovala všetky jej hovory, a najnovšie jej už bráni v kontaktovaní sa s celou rodinou, izoluje ju, preto má obavy o vnučku. K násilným prejavom správania matky voči dcére dochádza dlhodobo, v minulosti keď mala vnučka 9 rokov, matka ju dusila vankúšom, to sa stalo opakovane ešte raz. Vtedy jej o tom A. povedala, že radšej vyskočí z okna. Keď to riešila s matkou, táto reagovala nato, že jej to okno ešte otvorí. Ona býva v 2-izbovom byte, vnučka by tam mala svoju izbu, svoj priestor a kľud. Nikto by jej tam neublížoval a ona by konečne mala pokojný život, bez stresov a obáv z kriku, nadávok a bitiek. Poberá starobný dôchodok a je schopná sa o vnučku postarať. Rozumejú si, majú spolu pekný vzťah, majú sa radi a záleží jej na nej. Matka mal. dieťaťa poberá peňažný príspevok za opatrovanie vo výške 569 eur, prídavky a náhradné výživné vo výške 450 eur. Má zato, že nie je v jej záujme, aby ostávala v starostlivosti svojej matky, ktorá ohrozuje jej život, zdravie aj budúci priaznivý vývoj.

3. Úrad práce, soc. vecí a rodiny Ružomberok (ďalej len „úrad“) emailovým podaním zo dňa 17.08.2023, preposlal fotky sms správ, ktoré písalo mal. dieťa svojej tete.

4. Zo správy s prešetrenia pomerov u starej matky vykonanom úradom dňa 18.08.2023 vyplynulo, že stará matka býva v 2-izbovom byte, ktorý je v jej osobnom vlastníctve, je poberateľkou starobného dôchodku vo výške cca 380 eur. náklady na bývanie činia 90 eur elektrika a 50 eur náklady spojené s užívaním bytu. Hygiena domácnosti bola na požadovanej úrovni. Domácnosť pozostáva z kuchyne, spálne a obývačky, chodby, kúpeľne a WC. Mal. A. by mala izbu v obývačke, kde je rozťahovací gauč, veľké vstavané skrine, písací stôl so stoličkou a skrinkou na odkladanie vecí na učenie, ktoré v minulosti využívala. Má tu aj starší model elektronického klavira, lebo učí sa hre na klavír. Pediatrom mal. je D. M. v Ružomberku. Stará matka uviedla, že v prípade, odovzdania mal. vnučky do jej starostlivosti, túto by prihlásila na Základnú školu Klačno v Ružomberku. Stará matka trvala na všetkých skutočnostiach uvádzaných v návrhu na neodkladné opatrenie. Jej vzťah s vnučkou je dobrý, majú sa radi, starej matke záleží na tom, aby mal. A. B. žila v bezpečnom prostredí, mohla sa ako jej rovesníci pripravovať v klude a pohode do školy. Mal. vnučka má pekný vzťah aj s neterou p. C., p. D. E., žijúcou v rodinnom dome v I., s ktorou bola naposledy na výlete v Poľsku. Starú matku dnes kontaktovala p. E., s tým, že jej volala A. B., že ide do obchodu a má sa dobre. Práve toto vzbudzuje u starej matky ešte väčšie obavy, lebo matka jej nedovolila chodiť samej do obchodu. Aj to, že „sa má dobre..“, pripisuje tomu, že bola v prítomnosti matky, ktorá jej to kázala. Stará matka pri poslednom rozhovore s vnučkou, jej oznámila, že chce ísť na oddelenie SPODaSK celú situáciu riešiť, tak ako to mali spolu dohodnuté, aby už bola mal. u nej. Bola však prekvapená, že vnučka to nechcela, uviedla, že to musí vydržať ešte dva roky a nechce skončiť v žiadnom centre pre deti. Má zato, že vnučke sa tým vyhráza matka. Stará matka uviedla, že má síce menšie problémy s kolenom, ale inak je zdravá a schopná zabezpečovať starostlivosť o vnučku, poskytnúť jej pokojný domov, bez stresov, ktoré musí vnučka neustále zažívať.

5. Zo správy s prešetrenia pomerov u matky mal. dieťaťa vykonanom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Liptovský Mikuláš dňa 18.08.2023 vyplynulo, že 3- izbový byt v ktorom bývajú, je v osobnom vlastníctve matkinej sestry, mesačné náklady 150 eur. Byt je primerane zariadený potrebám členov domácnosti, spolu s matkou a maloletou A. B. býva aj stará matka matky. Matka poberá opatrovateľský príspevok a prídavok na maloleté dieťa, výdavky úver na byt 276 eur, presné príjmy a výdavky upresní na pojednávaní. Matka k návrhu starej matky I. C. na nariadenie neodkladného opatrenia uviedla, že je zo svojej matky sklamaná, vzájomné konflikty majú dlhodobu, údajne stará matka neustále zasahuje do výchovy vnučky a nič čo robí matka sa jej nejaví ako dobré, t.j. neustále matku poučuje ako by mala dcéru vychovávať. Stará matka p. I. C. má údajne časté zmeny nálad z dôvodu dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, dcéra spolu s vnučkou jej pomáhajú, nakoľko brat a sestra matky žijú v zahraničí. Maloletá A. B. C. v rozhovore pôsobila spokojne, matka sa jej pýtala či má vedomosť o takomto návrhu starej matky, maloletá matke odpovedala, že áno. S maloletou následne komunikovali bez prítomnosti matky, matka ani maloletá s tým nemali problém. Maloletá A. B. v rozhovore uviedla, že s matkou majú dobré vzájomné vzťahy, rozumejú si, majú len bežné problémy týkajúce sa pravidiel v domácnosti, t.j. vynesenia smetí, uloženia vecí v izbe a podobne. Maloletej vadí keď matka na ňu tlačí, aby to urobila čo najskôr. Na základe takejto výmeny názorov medzi matkou a dcérou, maloletá v návale zlosti zavolała starej matke I. C. s tým, že nechce bývať s matkou. Ďalej maloletá uvádza, že chce zostať v starostlivosti matky a so starou matkou sa stretávať možno viac ako doteraz, lebo niekedy keď sa mama a starká pohádajú dlhšiu dobu sú nie v kontakte. Maloletá A. B. C. ukončila 7. ročník ZŠ Apoštola Pavla Liptovský Mikuláš, v škole dosahuje dobré výsledky. Vo voľnom čase sa venuje hre na klavír, maľovaniu, zaujímajú ju jazyky: angličtina, nemčina. Ošetrovateľom maloletej je MUDr. Jakubec. Matka zdôrazňovala a apelovala na nich, aby jej terajšia adresa nebola zverejňovaná, nakoľko má dlhodobé problémy s otcom maloletej a má obavy o svoju a dcérinu bezpečnosť(údajne o to žiadala aj ÚPSVaR Ružomberok). Matka má vytvorené vhodné podmienky na výchovu a starostlivosť o maloletú.

6. Zo správy od úradu vyplynulo, že dňa 21.8.2023 ho telefonicky kontaktovala p. I. C., stará matka mal. A. B. C., ktorá uviedla, že vnučka odišla od svojej mamy a od soboty dňa 19.08.2023 sa zdržiava doposiaľ v jej domácnosti. V piatok t.j. 18.08.2023 boli v domácnosti mal. dieťaťa pracovníčky z ÚPSVR L. Mikuláš. Údajne sa rozprávali aj s dieťaťom, avšak podľa vyjadrenia st. matky im mal. B. nič nepovedala. N. C. uviedla, že mal. dieťa jej po príchode k nej povedala, že sa s nimi nechcela rozprávať, nakoľko mala pocit, že aspoň jedna z nich je už dopredu na strane matky. Tiež jej bolo údajne nepríjemné rozprávať o mame, ktorá v tom čase bola v druhej izbe. Ešte v ten večer, keď už ležala pri prastarkej v izbe, vrhla ku nej matka, táto ju „vykvákala za vlasy, až je pukali korienky a natrhla jej tričko“. N. C. počas telefonického rozhovoru súhlasila s vykonanou návštevou v jej domácnosti za účelom vykonania pohovoru s mal. dieťaťom. Mal. B. A. pri osobnej návšteve dňa 21.08.2023 v domácnosti jej starej matky súhlasila s rozhovorom. Mal. dieťa malo vedomosť o podanom návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, ktorý podala jej starká. Mal. dieťa uviedlo, že po vykonanej návšteve sociálnymi pracovníčkami u nich doma bola v strese, nakoľko nevedela vyhodnotiť ako sa k nej bude správať jej matka. Mal. dieťa z obavy, že matka by z rozhovoru s pracovníčkami z úradu niečo počula, radšej nič nepovedala. Zároveň mala pocit, že je pracovníčka naklonená na stranu jej matky. Údajne matka po ich odchode nebola k nej zlá, avšak pre istotu sa zdržiavala v izbe jej prastarej mamy. Tam aj za ňou prišla okolo 23,00 hod. a začala na ňu kričať, „vykvákala ju za vlasy až jej pukali korienky a natrhla jej pri tom aj tričko“. Z tohto dôvodu sa rozhodla, že na nasledujúci deň odíde k starkej. V sobotu si pobalila pár vecí, pričom matke dala vedomosť, že odchádza ku starkej. Mama nesúhlasila, aby išla ku starej mame, s tým, že podľa nej patrí do detského domova. V odchode jej nebránila, avšak jej údajne povedala, že ak odíde, už sa nebude môcť vrátiť. Mal. B. A. telefonicky kontaktovala príbuznú, ktorá spolu so starkou ju vyzdvihli v L. Mikuláši. Mal. B. A. uviedla, že u svojej mamy sa necíti dobre, nakoľko jej už dlho robí zle, stresuje ju. Po každom rozchode s jej partnerom sa vyvršovala na nej, dávala jej rozchod za vinu, často jej nadáva. Podľa slov mal. dieťaťa ju v hneve nazývala „pičou, kurvou, štetkou, či afričankou“. Pri každej príležitosti jej vytyka nedostatky, poukazuje, že všetky iné deti sú lepšie ako ona. Keď v minulosti mal. dieťa povedalo, že pôjde radšej ku starkej, tak vždy do nej kričala, že dopadne ako jej starší brat a skončí ako posledná socka. Mal. dieťaťu prekáža vo veľkej miere nevyspytateľné správanie jej mamy, ktorá sa pred ľuďmi stále pretvaruje a ku nej je doma veľmi zlá a nepríjemná. Okrem nadávok ju aj fyzicky napáda, v minulosti jej viackrát dala v hneve facku a aj ju dokopala do brucha. Po jednej bitke od matky, kedy ju udrela do nosa, mala údajne dlhšie obdobie problém s častým krvácaním z nosa a raz ju tak udrela, že ju dlho bolelo oko, ktoré mala aj napuchnuté. Mal. dieťa opísalo situáciu, ktorá sa mala udiať dňa 16.07.2023. V uvedený deň odišli od partnera matky, s ktorým sa jej matka veľmi pohádala. Cestovali od neho z

Trenčína vlakom a podľa mal. dieťaťa bola cesta utrpením. Matka mala veľmi zlú náladu, bola k nej veľmi nepríjemná ako aj ku všetkým ľuďom vo vlaku. Mal. dieťa opísala situáciu nasledovne „keď sme vyšli z vlaku, tak bez príčiny mi na stanici vytrhla môj telefón a začala ho ponúkať cudzím malým deťom. Potom z ničoho nič si dala svoje hodinky dole a tiež im ich chcela dať. Veľmi som sa za jej správanie hanbila. Keď som ju upozornila na jej správanie tak po mne hodila celý kufor, ktorý sa otvoril a všetko z neho sa vysypalo. Musela som to všetko pozbierať a neskôr mi dala pred ľuďmi facku, ani neviem prečo“. Mal. dieťa sa vyjadrilo, že ju „matka“ stále kontroluje, pričom chce vedieť všetko, čo má v telefóne či s kým telefonuje, alebo si píše. Podľa vyjadrenia mal. dieťaťa má jej mama problém s alkoholom, často pije víno, naposledy už aj tvrdý alkohol. Po požití alkoholu je k nej veľmi agresívna. Takéto správanie matky trvá podľa vyjadrenia mal. dieťaťa asi 3 roky. Vtedy ju prvýkrát veľmi zbila a jej mrzko nadávala. Odvtedy sa mrzké správanie matky voči nej často opakuje a mal. dieťa má pocit, že všetko čo spraví, je pre matku zlé. Mal. A. B. uviedla, že si v jeden deň na posteľ uložila veci, ktoré si plánovala na druhý deň obliecť do školy. Vtedy ku nej do izby vošla jej matka a začala do nej kričať, že tam má bordel. Následne v hneve zobrala tie veci a vyhodila jej ich von z oka. S hanbou ich bolo mal. dieťaťa následne pozbierať. Mal. dieťa sa vyjadrilo, že už má pocit, že sa matka nezmení a jej správanie voči nej bude len horšie. Z uvedeného dôvodu opustila domácnosť svojej matky a chce žiť u svojej starkej. Od jej odchodu z domu ju jej matka opakovane telefonicky kontaktovala každý deň. V telefonáte je na ňu veľmi milá a stále sa dožaduje odpovede, kedy príde domov. Mal. A. B. sa vyjadrila, že počas telefonátov sa s matkou rozpráva, avšak sa jej bojí povedať, že domov sa už nechce vrátiť. Podľa jej vyjadrenia máva už z matky také stresy, že pociťuje už dlhšie obdobie tlaky na hrudi, kedy sa jej nedá až dýchať. Pichá ju na hrudníku a viackrát sa jej stalo, že prestane vidieť a vníma len biele svetlo. Mal. dieťa má pocit, že všetko čo sa jej deje, tak to už opakovane zažila „deja vu“. Tieto pocity stresu a úzkosti z matky pociťuje už vyše mesiaca, naposledy ich mala v tento víkend, nakoľko má obavy z matky. Mal. A. B. uviedla, že u starkej jej je dobre a verí, že u nej zostane. Už uvažujú, na ktorú školu by od 09/2023 nastúpila. Mal. dieťaťu a starej mame mal. dieťaťa bolo poskytnuté sociálne poradenstvo, ponúknutá možnosť absolvovania poradensko psychologického poradenstva na RPPS ÚPSVR Ružomberok. Zároveň bolo odporúčané p. C. absolvovať všetrenie s mal. dieťaťom u pedagóga, s poukazom na úzkostné stavy mal. dieťaťa.

7. Z pripojeného spisového materiálu mal súd preukázané, že Okresný súd Ružomberok rozsudkom č.k. 8P/25/2010-825 zo dňa 25.07.2012, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 10CoP/54/2012-958 zo dňa 30.05.2013 (okrem zameškaného výživného), právoplatným dňom 10.04.2014, zveril mal. A. B. C. do osobnej starostlivosti matky maloletej. Otec bol zaviazaný platením výživného vo výške 1.300 eur mesačne tak, že čiastku 400 eur mal zaplatiť vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky a čiastku 900 eur mal poukázať vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet vedený v banke, ktorý bola matka povinná zriadiť na meno maloletej. Vyššie uvedený rozsudok bol v časti o určení výživného zmenený rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č.k. 2P/19/2016-715 zo dňa 26.09.2017, potvrdeným Krajským súdom v Žiline č.k. 9CoP/2/2018-914 zo dňa 15.02.2018 tak, že otca zaviazal prispievať na výživu mal. dieťaťa zníženým výživným vo výške 450 eur mesačne vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky mal. dieťaťa. Aktuálne na Okresnom súde Liptovský Mikuláš, pracovisko Ružomberok, je vedené konanie sp.zn. RK-11P/82/2022 o návrhu otca na zníženie výživného, ktorý žiadal znížiť výživné sa sumu 100 eur mesačne, pričom konanie nie je do dnešného dňa právoplatne skončené.

8. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

11. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

12. Podľa § 330 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

13. Podľa § 333 CSP neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

14. Podľa § 363 ods. 1 CMP súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

15. Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

16. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

17. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona.

18. Podľa článku 12 bod 1 a bod 2 Dohovoru o právach dieťaťa (zák. č. 104/1991 Zb.) štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni. Za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

19. Neodkladné opatrenie je zabezpečovacím prostriedkom, ktorým sa dočasne upravujú pomery, ak ide o stav, ktorý neznesie odklad. Účelom tohto inštitútu je preto rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúcej okamžitý zásah súdu. Základnou podmienkou na nariadenie neodkladného opatrenia je, aby účastník osvedčil uplatňovaný nárok a preukázal potrebu neodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania, ktorá nemusí vyplývať len z naliehavosti situácie, ale v prípade konania starostlivosti súdu o maloletých aj z existencie záujmu maloletého dieťaťa. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod. Nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia. Skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi a zákon ani nepredpokladá, aby pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd vykonával dokazovanie. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, že okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť dočasného opatrenia, sú aspoň osvedčené.

20. V zmysle čl. 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností. Je nepochybné, že pre vývoj každého dieťaťa je najvhodnejšie domáce prostredie. Ak však z určitých objektívnych alebo subjektívnych dôvodov nemôže dieťa vyrastať u svojich rodičov, resp. v rodinnom prostredí, prípadne ak

osoby zodpovedné za riadnu výchovu dieťaťa túto z akýchkoľvek dôvodov prechodne, či dlhodobejšie nevládajú, pričom dochádza k ohrozovaniu dieťaťa, či jeho okolia, je potrebné v záujme dieťaťa hľadať optimálne náhradné riešenie.

21. Po oboznámení sa s návrhom navrhovateľky, s pripojenými spismi vo veci starostlivosti o maloletú A. B., ako aj s názorom mal. dieťaťa, dospel súd k záveru, že v danom prípade sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajúceho v dočasnom zverení maloletej A. B. jej starej matke I. C., nar. XX.XX.XXXX. Naliehavosť nariadenia neodkladného opatrenia je daná už aktuálnou situáciou v rodine mal. dieťaťa, keď mal. A. B. sa od 19.08.2023 doposiaľ nachádza z vlastnej vôle u svojej starej matky (navrhovateľky) v dôsledku strachu z eskalácie násilného fyzického i psychického správania matky voči mal. dieťaťu. V uvedenom konaní súd neposudzuje vinu/nevinu na strane matky mal. dieťaťa, avšak už samotné podozrenie na nevhodné správanie matky k mal. dieťaťu (krik, výčitky, ale aj fyzické ataky z jej strany), ktorej bolo mal. dieťa zverené do starostlivosti, nemôže súd prehliadať a musí zakročiť a prijať opatrenia aj pred potencionálnym rizikom psychickej/fyzickej ujmy mal. dieťaťa, pričom na základe uvedeného podania oznámil Okresnej prokuratúre Ružomberok skutočnosti, ktoré by mohli nasvedčovať, že došlo k spáchaniu trestného činu. Mal. dieťa je vo veku (skoro 14 rokov), kedy je už dostatočne rozumovo vyspelé, s vlastným názorom na situáciu, na ktorý súd musí prihliadať (čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa), kedy dieťa uprednostňuje pobyt u starej matky pred starostlivosťou matky. Súd sa v danom prípade zaoberal aj možnosťou zverenia mal. dieťaťa do starostlivosti otca, avšak v danom prípade to nie je možné, keďže ten býva vo Švajčiarsku, má zdravotné problémy, pričom súd nemá ani za preukázané, že by sa nejakým spôsobom zaujímal o svoju dcéru, nemá s ňou vytvorený žiadny vzťah. S poukazom na uvedené, preto súd dospel k záveru, že dočasné zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti navrhovateľky je v jeho záujme, keďže práve navrhovateľka je mu schopná zabezpečiť pokojné a zdravé výchovné prostredie. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení sa súd zároveň dôkladne zaoberal pomermi u navrhovateľky, pričom zo správy ÚPSVaR Ružomberok nevyplývali žiadne skutočnosti, na základe ktorých by mal pochybnosti o zverení maloletého do jej starostlivosti. Navrhovateľka je starou matkou mal. dieťaťa, má s ňou od malička vybudovaný citový vzťah a chce sa o ňu starať a vytvoriť jej bezpečné a kľudné prostredie na jej ďalší vývoj. Stará matka pre mal. dieťa v domácnosti vytvorila vyhovujúce podmienky na starostlivosť, prostredie u nej je stabilné a bezpečné. Je nevyhnutné, aby mal. dieťa vyrastalo v harmonickom prostredí, kde budú zabezpečené všetky jeho nevyhnutné základné potreby, výchova, výživa, riadna osobná starostlivosť, pričom takéto prostredie v zmysle návrhu starej matky aktuálne matka, rovnako tak otec maloletej nevedia zabezpečiť, a preto súd dočasne zveril maloletú do starostlivosti starej matky.

22. Neodkladné opatrenie vo veciach platenia výživného môže súd nariadiť na návrh (ak ide o inú než maloletú osobu) alebo aj bez návrhu (ak ide o výživné pre maloleté dieťa). Uloženie tejto povinnosti je možné, ak existuje nárok na výživné, pričom právny dôvod vyplýva zo Zákona o rodine. V zmysle Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov a dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Ako to vyplýva z obsahu listinných dôkazov, vzhľadom na okolnosť, že starostlivosť o maloleté dieťa bude zabezpečovať stará matka, možno mať za dôvodné preukázanie potreby pre nariadenie neodkladného opatrenia podľa citovaného ustanovenia § 366 CMP. Inštitút neodkladného opatrenia vo vzťahu k určeniu výživného slúži len na pokrytie výdajov spojených s výživnou v nevyhnutnej miere. Súd má za to, že v danom prípade osvedčené skutkové okolnosti odôvodňujú potrebu úpravy pomerov účastníkov neodkladným opatrením, keď úprava výživného na maloleté dieťa neodkladným opatrením je v jeho záujme, keďže to, že bolo mal. dieťa zverené do osobnej starostlivosti starej matky, automaticky neznamená, že rodičia dieťaťa sú zbavení zodpovednosti za uspokojovanie potrieb dieťaťa.

23. Toho času súd nemá dostatočne preukázané možnosti a majetkové pomery rodičov mal. dieťaťa, pričom tieto otázky by mali byť predmetom ďalšieho dokazovania, ale až v prebiehajúcom konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu, keďže vo fáze nariadenia neodkladného opatrenia nevykonáva dokazovanie, pretože toto môže byť realizované len v základnom konaní. I zákonná lehota v ktorej súd musí vydať neodkladné opatrenie nasvedčuje tomu, že je nemožné, aby v tejto natoľko preskúmal pomery rodičov a ich detí, aby mohol rozhodnúť o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, súčasťou ktorých je aj rozhodnutie o výške vyživovacej povinnosti. K uvedenému súd teda dodáva, že na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 366 CMP takéto dokazovanie nevykonáva a ani nie je potrebné, pretože každý rodič, bez

ohľadu na jeho príjmy a majetkové pomery je povinný platiť minimálne výživné vo výške 30 % životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. Čo do výšky výživného, súd vo vzťahu k matke určil výživné na mal. dieťa v sume 50 eur mesačne, keď zohľadnil skutočnosť, že matka nie je úplne bez príjmu, keď poberá opatrovateľský príspevok na svoju starú matku (prastarú matku mal. dieťaťa) a doteraz aj náhradné výživné, pričom zverením mal. dieťaťa starej matke, nebude mať žiadne výdavky na jeho starostlivosť. Vo vzťahu k otcovi súd vychádzal z návrhu otca prezentovanom v konaní vedenom pod sp.zn. RK-11P/82/2022, ktorý žiadal aby jeho vyživovacia povinnosť na mal. A. B. bola znížená na sumu 100 eur mesačne, nakoľko nie je schopný platiť výživné v súdom stanovenej výške (450 eur mesačne), t.j. súd mal za to, že otec mal. dieťaťa je v uvedenej výške (100 eur) schopný platiť výživné na mal. dieťa, pričom výživné nebude už platiť k rukám matky, ale rukám navrhovateľky (starej matky).

24. Navrhovateľka spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia nepodala návrh vo veci samej, pričom súd má za to, že neodkladným opatrením nemožno v danom prípade dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami, nakoľko ako už uviedol vyššie, v prípade rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia nevykonáva dokazovania ako v základnom konaní. Osobitne poučuje všetkých účastníkov tohto konania, že môžu podať návrh na začatie konania vo veci samej, ktorého predmetom bude úprava práv a povinností k mal. dieťaťu, pričom účastníkmi tohto konania bude navrhovateľka, matka, otec a maloleté dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom. V prípade, ak tak neučinia, bude toto neodkladné opatrenie trvať dovtedy, kým ho súd nezruší, alebo nezanikne z iných dôvodov.

25. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 52 CMP podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

9

sp.zn. 22P/20/2023

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Ružomberok (§ 355 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. a) a § 357 písm. m) CSP).

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a jeho podpísania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Podľa § 62 ods.1, 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. (§ 367 ods. 4 CMP).